

Biuletyn informacyjny KOKF2010
NR 1

Pykadetko

Sobótka czerwiec 2011

Pierwszy numer biuletynu KOKF2010 (mam nadzieję, że nie ostatni):

str.1 KOKF2010

str.2 Historia fajki i tytoniu (skrót z prezentacji multimedialnej) cz.1

str.4 Budowa fajki

str.8 Znane postaci i fajka

KOKF2010 - krótka historia

Pomysł zrodził się dawno w głowach Rysia Ordziejewskiego i Maćka Maciejewskiego. Podczas spotkania w Bydgoszczy, panowie palili obok siebie i dogadali pomysł, ustalili kolejne kroki i doprowadzili do spotkania założycielskiego w dniu 26 listopada 2010 roku.

Członkowie założyciele Kalisko-Ostrowskiego Klubu Fajki 2010:

Anna i Ryszard Ordziejewscy,

Iwona i Maciej Maciejewscy,

Elżbieta i Jacek Tomczakowie,

Roman "SOLEY" Kalinowski,

Andrzej "ANDREAS" Grzeskiewicz

oraz Jakub Balcerzak.

Zarząd KOKF2010:

Prezydent: Maciej Maciejewski

Viceprezydent/Skarbnik: Anna Ordziejewska

Sekretarz: Iwona Maciejewska

Krótką historia fajki i tytoniu

W 2010 roku na terenie Peru znaleziono fragmenty skamieniałego liścia tytoniu pochodzące sprzed 2,5mln lat. Badania archeologiczne potwierdzają, że tytoń zażywany był w starożytności na terenie obu Ameryk, ale palono również w Europie, Afryce i na Bliskim Wschodzie.

Tytoń pod znaną nam dziś postacią rósł na terenie Ameryki Południowej i Centralnej ok.6000 lat temu. Ekspertcy uważają, że w Amerykach używano tytoniu do palenia, żucia już ok.1000 lat p.n.e. a Indianie zamieszkujący tereny obecnego Peru stosowali halucynogenne lewatywy z tytoniowego wywaru. Między innymi w starożytnej Europie palono różne zioła np. podbiał przed pojawieniem się tutaj tytoniu. Pomiędzy ok.600 p.n.e a 630n.e. Majowie rozpowszechniali tytoń wśród sąsiednich plemion. Zwyczaj palenia przejęli między innymi Toltekowie, wśród których wykształciły się dwie kasty. Wyższa kasta paliła tytoń z dodatkiem żywic z różnych roślin, „zwyczajni” Indianie palili tytoń skręcony na kształt cygara. Używano też łodyg sitowia i liście palmowe, liście kukurydzy. Część plemion wyznających kult Manitou (który wyłonił się z dymu) traktowała palenie w sposób rytualny. 12.10.1492 roku Kolumb, który wyładował na jednej z wysp u wybrzeży Ameryki, został obdarowany przez tubylców biorących białych za Bogów, między innymi owocami i suszonymi liśćmi, które wyraźnie uważali za cenne. Po powrocie na okręty, owoce zjedzono a liście wydzielające silną woń zostały wyrzucone do morza. W listopadzie 1492 roku Rodrigo de Jerez i Luis de Torres, spotkali na Kubie pierwszych palących Indian. Napisali, że Indianie skręcone liście tytoniu zapalali z jednej strony a drugą przykładali do ust i „pili” dym. Jerez został pierwszym europejskim palaczem tytoniu. Kiedy po powrocie do rodzinnego miasta schodząc po trapie na ląd palił tytoń, mieszkańcy miasta zobaczyli dym wydobywający się z jego ust i nosa. Ponieważ były to czasy inkwizycji, a wszystko wskazywało na działanie „złego”, został aresztowany i skazany na więzienie. Kiedy go zwolniono, zwyczaj palenia był bardzo rozpowszechniony, palenie było hiszpańskim szaleństwem.

W 1493 roku Ramon Pane mnich, który towarzyszył Kolumbowi w jego drugiej wyprawie opisał zwyczaj palenia tytoniu przez Indian. Pisał między innymi o korzystaniu przez Indian z rurki w kształcie litery „Y”, którą wkładali do nosa i wciągali dym z palonego tytoniu (1497 „De Insularium Ribitus”). Ramon Pane jest uważany za człowieka, który walczył przyczynił się do rozwoju nałogu palenia tytoniu w Europie. Właśnie on przywiózł pierwsze nasiona tytoniu do Europy, siano je w ogrodach uniwersyteckich i w ogrodach możnowładców. Francuski ambasador Jean Nicot de Villemain przesłał roślinę z Portugalii do Francji. Na początku XVI wieku tytoń trafiał także do Anglii za pośrednictwem marynarzy. W drugiej połowie XVI wieku sir Walter Raleigh, założył angielską kolonię w Wirginii, sam stał się nałogowym palaczem. Po powrocie do Anglii był żarliwym propagatorem palenia tytoniu, dzięki niemu zwyczaj palenia rozszerzał się jak pożar.

Po śmierci Elżbiety I, sir Raleigh popadł w niełaskę u Króla Jakuba I znanego przeciwnika palenia, za rzekomy spisek został stracony 28.10.1618 roku. Tytoń przedostał się do Włoch z Portugalii i Francji. Holandia a później cała Niderlandia została opanowana przez tytoń dzięki żeglarzom angielskim i francuskim w drugiej połowie XVI wieku. czasem żeglarze holenderscy zaczęli przywozić tytoń z Nowego Świata. Z Holandii tytoń trafia do Niemiec a z Turcji do Polski dzięki darowi sułtana Murada III dla Anny Jagiellonki tytoń przywiózł polski poseł Uchański. Do Rosji tytoń trafia z krajów ościennych. Cała Europa poznała tytoń do końca XVI wieku.

Tytoń trafia również do Afryki, jest wymieniany za kość słoniowa i niewolników. Japonia poznała tytoń dzięki żeglarzom portugalskim w 1542 roku.

Nałóg rozszerzył się bardzo szybko i już po 50 latach został surowo zakazany. Japończycy podczas inwazji na Koreę zawieźli tam również zamięłowanie do palenia tytoniu. Portugalczycy „zarazili” tytoniem również Chiny i Indie. Najpóźniej tytoń dotarł do Australii, dopiero pod koniec XVII wieku wraz z pierwszymi białymi. Do rozpowszechnienia tytoniu w Europie przyczyniła się też wojna trzydziestoletnia. Na początku gdy tylko pojawił się tytoń, wzbudził wiele kontrowersji (choćby przygoda Jareza), szybko jednak się z nim oswojono. Pojawiały się tu i ówdzie głosy sprzeciwu chodziło o dym, ale przede wszystkim tytoń kojarzono z leczeniem.

W XVI wieku Kościół wydał zakaz palenia w świątyniach. W XVII wieku pojawiły się pierwsze „cywilne” zakazy palenia. Czasami były to zakazy dotyczące palenia w miejscach ściśle określonych, w miejscach publicznych czy też zakazy całkowitz, obejmujące również uprawę i handel tytoniem. Zakazy wydawano w Europie i w Azji, czasami kary dla palaczy były bardzo srogie, od grzywny, więzienia, poprzez obcinanie nosów, zaszywanie ust po karę śmierci.

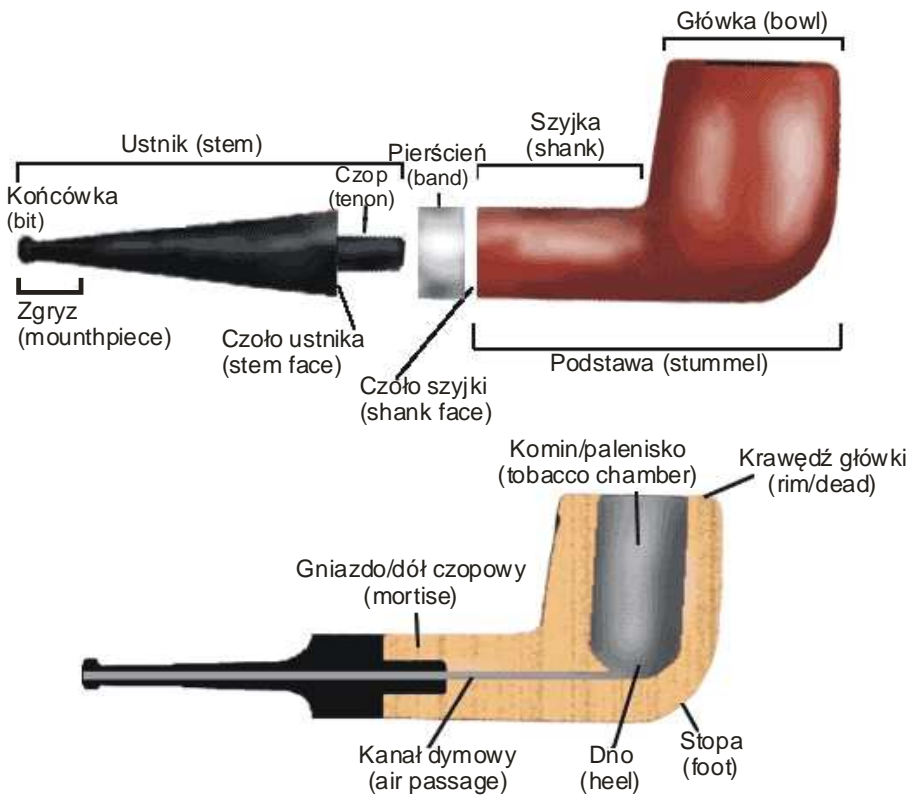
Cdn.

Budowa fajki

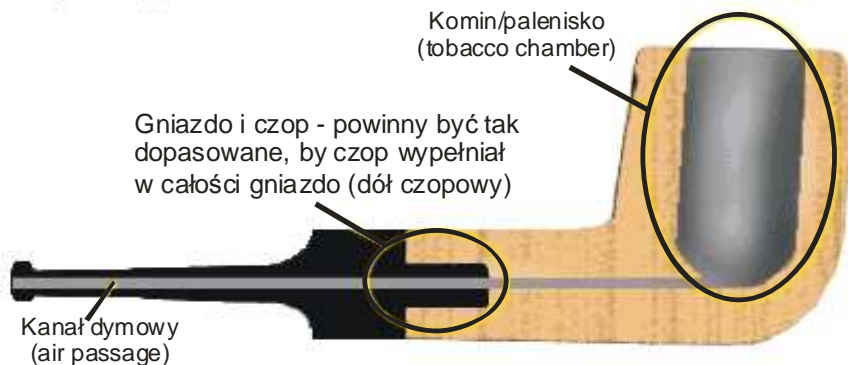
Standardowa fajka wrzoścowa czy sepiolitowa składa się zazwyczaj z ustnika połączonego z główką (a w zasadzie jej częścią - szyjką). Ustniki wykonane są z ebonitu (wulkanitu), tworzyw sztucznych, bursztynu czy rogu.

Łączenie ustnika z szyjką to zazwyczaj czop wciskany w dół czopowy szyjki. Takie mocowanie ustnika w szyjce ułatwia ich czyszczenie.

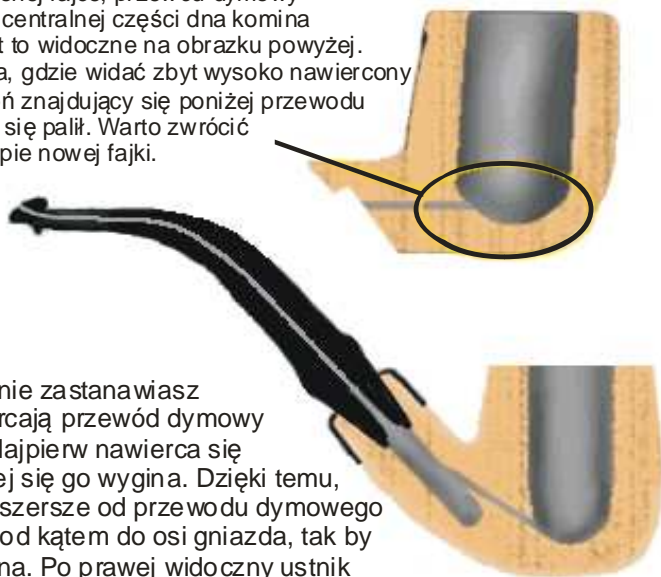
Niektóre fajki charakteryzują się posiadaniem pierścieni czy wstawek z metalu, tworzyw sztucznych, rogu, itp. stanowiących wzmocnienie lub element dekoracyjny. Bambus i kości stosuje się czasem jako przedłużenie pomiędzy szyjką a ustnikiem.

Bez względu na to jak fajka wygląda, to co najważniejsze z punktu widzenia samego palenia, jest ukryte wewnątrz. Dobrze zaprojektowana i wykonana fajka, pozwala na przyjemne palenie, źle zbudowana fajka to zawsze rozczarowanie. Poniżej widać najważniejsze elementy wewnętrzne fajki.

W prawidłowo nawierconej fajce, przewód dymowy powinien wychodzić w centralnej części dna kominu (paleniska), tak jak jest to widoczne na obrazku powyżej. Na prawo jest ilustracja, gdzie widać zbyt wysoko nawiercony przewód dymowy. Tytoń znajdujący się poniżej przewodu dymowego, nie będzie się palił. Warto zwrócić na to uwagę przy zakupie nowej fajki.

Jak oni to robią? Pewnie zastanawiasz się jak fajkarze nawiercają przewód dymowy w fajkach typu bent. Najpierw nawierca się prosty ustnik, a później się go wygina. Dzięki temu, że gniazdo jest nieco szersze od przewodu dymowego można go nawiercić pod kątem do osi gniazda, tak by wyszedł na dnie kominu. Po prawej widoczny ustnik typu military (army) tenon, ponieważ jest no ścięty stożkowo, tak też musi być nawiercone gniazdo. Peterson opatentował system, zapewniający suche palenie, dzięki zastosowaniu komory na wilgoć poniżej przewodu dymowego.

Ustnik siodełkowy (saddle stem)

Czop wciskany (push tenon)

Ustnik stożkowy (tapered stem)

Ustnik kombinowany (combination stem)

Military or army tenon

Ustniki występują w trzech wariantach: siodełkowe, stożkowe i kombinowane.

Posiadają one tak zwane połączenie wciskane, tzn. czop ustnika wciska się w gniazdo szyjki fajki. Jest to nieco mylące pojęcie, gdyż Ustnik taki należy wkręcać w gniazdo, co zapobiegnie rozszczelnieniu połączenia.

Ustniki typu military (army) tenon, posiadają stożkowo wyprofilowany czop. Który łatwo osadza się i demontuje (gniazdo również jest nawiercone stożkowo).

Część producentów stosowała metalowe (gwintowane czop i gniazdo) połączenia, często wymyślnie przedłużane i mające działać jak skraplacz wilgoci.

Z dużą Ostrożnością należy podchodzić do fajek z sepiolitu, gdyż materiał jest bardziej wrażliwy niż Wrzosiec, kość czy tworzywo sztuczne, w związku z czym łatwo o uszkodzenie dołu czopowego.

Połączenie na metalowy gwint ze skraplaczem i komorą skraplania w szyjce

Standard

Rybi ogon (fishtail)

P-lip

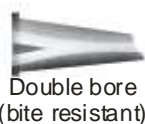
Dental

Szeroka końcówka (wide comfort bit)

Regular (single bore)

Double bore (bite resistant)

Double comfort bit

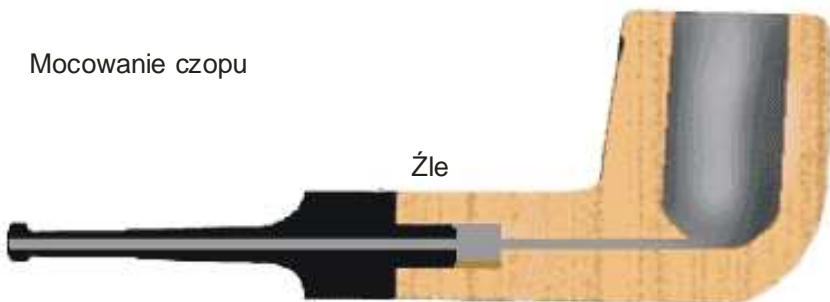
Chyba najbardziej istotne cechy, jakie odróżniają fajkę od świetnej fajki (jeśli chodzi o jakość palenia) są głęboko ukryte. Dopasowanie czopa i gniazda ma kluczowe znaczenie dla suchego palenia, gdy czop jest zbyt długi nie uzyskamy właściwego połączenia szyjki i ustnika - utworzy się przerwa, gdy czop jest za krótki, w gnieździe czopa powstaje wolna przestrzeń, gdzie skrapla się kondensat, co może doprowadzić do rozpęczenia szyjki i w rezultacie do problemów z połączeniem ustnika z szyjką. Właściwe dopasowanie długości czopa do głębokości gniazda daje równy przewód dymowy od końcówki ustnika aż do dna komina. Takie połączenie pozwala palić chłodno i sucho (oczywiście przy zachowaniu innych zasad palenia).

Niektórzy fajkarze wolą jednak zostawiać wąską przestrzeń pomiędzy końcówką czopa a dołem gniazda czopowego w nadziei, że w ten sposób tworzą pewnego rodzaju pułapkę na kondensat.

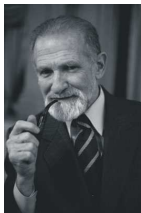
Dobrze

Mocowanie czopu

Źle

Znane postaci i fajka

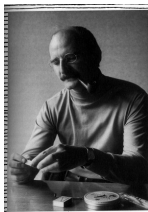
Bronisław Geremek - (ur. 6.03.1932 w Warszawie, zm. 13.07.2008 w Lubieniu) – polski historyk-mediewista i polityk, w latach 2000–2001 przewodniczący Unii Wolności, minister spraw zagranicznych w latach 1997–2000, poseł na Sejm X, I, II i III kadencji, od 2004 do śmierci poseł do Parlamentu Europejskiego. Miał ponad 70 fajek.

Jacek Chmielnik (ur. 31.01.1953 w Łodzi, zm. 22 .08. 2007 w Suchawie) – polski aktor teatralny i filmowy, reżyser teatralny i dramaturg. Znany głównie z ról w filmach Juliusza Machulskiego: Vabank i Kingsajz. Ponadto prowadził w TVP1 teleturniej “Kochamy polskie seriale”.

Czesław Niemen-Wyrzycki, (ur. jako Czesław Juliusz Wyrzycki 16 lutego 1939 r. w Starych Wasyliszkach k.Lidy, zm. 17 stycznia 2004 r. w Warszawie) – polski piosenkarz, kompozytor, multiinstrumentalista i autor tekstów piosenek.

Maciej Słomczyński (ur. 10.04.1920 w Warszawie, zm. 20.03.1998 w Krakowie) – polski pisarz i tłumacz. Swoje powieści kryminalne podpisywał pseudonimem Joe Alex/Józef Aleks/Kazimierz Kwaśniewski. Był synem amerykańskiego reżysera i producenta filmowego Meriana Coopera i Marjorie Crosby, Angielki (później Marjorie Crosby-Słomczyńska). Nazwisko Słomczyński nosił po ojczymie, Aleksandrze Słomczyńskim.

Sławomir Mrożek (ur. 29.06.1930 w Borzęcinie) – polski dramaturg i prozaik. Autor satyrycznych opowiadań i utworów dramatycznych o tematyce filozoficznej, politycznej, obyczajowej i psychologicznej. Jako dramaturg zaliczany do nurtu teatru absurdu. 6 czerwca 2008 wyjechał na stałą do Nicyi we Fracji - pytany dlaczego, odpowiada, że czas odpocząć, a tam klimat bardziej temu sprzyjający.

Ferdynand Antoni Ossendowski (ur. 27.05.1876 w Lucynie w guberni witebskiej w Rosji, zm. 3.01.1945 w Żółwinie koło Milanówka) – polski pisarz, dziennikarz, podróżnik, antykomunista, nauczyciel akademicki, członek Akademii Francuskiej, działacz polityczny, naukowy i społeczny.

Nakład własny MM
Egz. 10